

■ 50+: жыць цікава

АДРЭНАЛІН МОЖА БЫЦЬ І Ў 94 ГАДЫ!

«34 членаў шахматнага клуба «Гамбіт» 39 — гэта мужчыны, — кажа старшыня клуба 61-гадовая Алена Драздовіч. — Жанчыны таксама сюды зрэдку залятаюць (па-іншаму і не скажаш) — праўда, ненадоўга... Хоць вочы ў іх і гараць: вядома ж, столькі мужыкоў тут збіраецца, ды якіх!.. На жаль, наш клуб не займаецца падрыхтоўкай шахматыстаў: каб трапіць сюды, чалавек павінен ужо ўмець гуляць у шахматы. І мы збіраемся не пагаварыць — а дзеля гульні. Нават тэлефоны свае адключаем на гэты час. Шахматы — гэта сур'ёзная інтэлектуальная праца, і ў нас ствараюцца ўсе ўмовы, каб не збіць гульцоў з думкі...»

Гэта і насамрэч больш мужчынскі варыянт баўлення часу. Размаўляць пра жыццё няма калі, трэба гуляць! «І ў 90-гадовых жыццэ паспрабуй выйграць!» — усміхаецца Алена Драздовіч.

Ёсць аматары хуткасных шахмат — дзе гульня доўжыцца 15 хвілін. Але асноўная маса сяброў клуба гуляюць па паўгадзіны. З цягам часу з'яўляюцца нейкія сяброўскія сімпатыі, бывае, людзі ўжо выбіраюць больш-менш пастаянных партнёраў для гульні і вельмі сумуюць, калі партнёр не прыйшоў, хоць нагул шахматысты вельмі самадастатковыя людзі.

Наша суразмоўніца прыйшла ў «Гамбіт» адразу пасля таго, як выйшла на заслужаны адпачынак,

81-гадовы гросмайстар Уладзімір СЫЧОЎ, аўтар кнігі «250 выбраных шахматных кампазіцый».

у 2006 годзе. «Тут я пазнаёмілася з вельмі цікавымі людзьмі, — гаворыць яна. — Для пенсіянера, які не працуе, гэта цудоўны занятак. Мы і дома абдумваем шахматныя задачы — бывае, цэлы тыдзень гэтым заняты. Ды і ў якасці барацьбы з ленасцю мець такое хобі таксама добра: як мінімум два разы на тыдзень трэба ўстаць, апрануцца, прывесці сябе ў парадак, выйсці ў людзі і пастарацца не спазніцца».

Шахматны клуб «Гамбіт» Палаца культуры ветэранаў працуе два разы на тыдзень — у панядзелак і чацвер. Аматары гэтай інтэлектуальнай гульні прыязджаюць сюды з усяго Мінска і ў любое надвор'е. Самаму малодшаму ўдзельніку клуба 61 год, найстарэйшым —

Віктару Марозаву і Васілю Папову — ужо па 94 гады! У асноўным жа клуб наведваюць людзі старэйшыя за 70.

«Як мне казаў калісьці бацька, шахматы — гульня высакародных людзей, — кажа адзіная ў клубе жанчына. — І атмосфера ў нас інтэлігентная. Мяне не крыўдзяць. Зараз нават абралі старшыняў клуба. І са святам 8 Сакавіка мяне многія асабіста павіншавалі, частавалі цукеркамі і шакаладкамі, каб мае мазгі добра працавалі. Хоць я і лічу, што я жанчына кожны дзень, але ўсё роўна было прыемна»...

«Іншым разам у нашым ціхім клубе бываюць такія страсці! — працягвае Алена Драздовіч. — Мы прытрымліваемся правілаў Міжнароднай шахматнай федэрацыі ФІДЭ. Адно з іх, напрыклад, такое: узяўся за фігуру — хадзі. І бывае, чалавек зробіць немагчымы ход альбо ў кагосьці рука мімаволі пацягнулася па фігуру, а потым ён вырашыў яшчэ падумаць — і часцей за ўсё яго партнёр можа дазволіць перахадзіць. Але бываюць моманты, калі пачынаецца спрэчка, асабліва калі партнёры напярэдадні не абгаварылі паміж сабой, ці будучы гуляць строга па нормах ФІДЭ, ці выконваць толькі асноўныя правілы. Канешне, шахматныя фігуры пры гэтым не лятаюць, але эмоцыі кіпяць! А які гэта адрэналін — сачыць за чыйсьці гульнёй! Разбіваемся на два лагеры і «хварэем»:

94-гадовы афіцэр у адстаўцы Віктар МАРОЗАЎ.

хто за «белых», хто за «чорных»... А пасля няўдалага рашэння гульца іншы раз можна пачуць: «ну што ж ты?!» — сказанае з такой шчырай скрухай, і столькі эмоцый у гэтым кароткім воклічы!..

Дарэчы, члены шахматнага клуба «Гамбіт» часта становяцца ініцыятарамі правядзення раённых спаборніцтваў па шахматах па месцы свайго жыхарства (усе ж з розных раёнаў горада). А яшчэ ў «Гамбіта» ёсць мара — правесці сёлета гарадскі турнір па шахматах. І гэта цудоўна: марыць, будаваць планы, старацца іх ажыццявіць... Карацей кажучы — жыць напоўніцу.

Святлана БУСЬКО

ПАРАДАК БЕЗ УРОНУ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

Сёлета сітуацыя склалася даволі неадназначная. Да канца мінулага тыдня вясна, здавалася, «сарвала стоп-кран». Адначасова для краіны актуальна як пытанне паводкі, так і пажараў. Снег сышоў толькі ў Гродзенскай вобласці і часткова ў Мінскай. Статыстыка пажараў у эксісітэмах адпаведная. 102 узгаранні зафіксаваны на пачатку тыдня на Гродзеншчыне, яшчэ 17 — на Міншчыне, 4 пажары адзначаны на Брэстчыне. У астатніх абласцях «лічыльнік» трымаецца на нулі. Прынамсі, пакуль ёсць пацярпелыя, агонь паспеў знішчыць дзве гаспадарчыя пабудовы.

— Агулам за мінулы год па краіне ў эксісітэмах здарылася каля паўтары тысячы пажараў у вясновы час. І прычына іх, як правіла, простая. Людзі лічаць, што агонь — гэта найбольш эфектыўны спосаб пазбавіцца ад леташняй расліннасці і смецця. Хоць экалагі даўно даказалі: адзінае, што прыносіць такі метада, — гэта ўрон.

У групе рызык — людзі пажылога ўзросту. Гады ўжо не тыя, і захоўваць рухомасць і канцэнтрацыю, як у маладыя гады, становіцца ўсё цяжэй. Агонь жа распаўсюджваецца па зямлі з хуткасцю чалавека, які бяжыць. Трапіць у вогненную пастку пажылому чалавеку вельмі лёгка. Менавіта таму лепш прыехаць да сваіх бабуль і дзядуль і дапамагчы ім навесці парадак на ўчастку больш бяспечнымі метадамі.

— Аднак адназначнай забароны таго, каб спальваць на сваім прыватным участку смецце, няма, — працягвае Віталь Навіцкі. — Проста трэба гэта рабіць правільна. Напрыклад, бяспечная адлегласць ад вогнішча да пабудовы складае сама меней 10 метраў. Ка-

лі ж вы развялі полымя непадалёк ад лесу, то гэты паказчык павялічваецца як мінімум удвая. А калі непадалёк ад вас месціцца стог саломы, то адступіць ад яго трэба ўжо на тры дзясяткі метраў. Месца, дзе нішчыцца смецце, трэба дбайна акапаць. Агонь наткнецца на натуральны бар'ер і па-за гэтую мяжу не выйдзе. За вогнішчам трэба пастаянна сачыць і ні на хвіліну не пакідаць без увагі. Распальваць яго варта ў бязветранае надвор'е. І заўжды пад рукой трэба мець сродак, якім можна будзе патушыць агонь. Вогнетушыцель з машыны, вядро з вадой або з пяском... Калі ж вы бачыце, што агонь выйшаў з-пад кантролю, то адзінае, што застаецца, — паведаміць ратавальнікам аб тым, што адбылося. Бо самастойна патушыць буйны агонь вы наўрад ці здолееце, а вось урон будзе нанесены істотны. У ранейшыя гады былі выпадкі, калі гарэлі цэлыя дамы, і Следчы камітэт афармляў справу ў суд. Асабліва праблема — ва ўмовах шчыльнай забудовы, напрыклад, у садовых таварыствах.

Агонь распаўсюджваецца па зямлі з хуткасцю чалавека, які бяжыць. Трапіць у вогненную пастку пажылому чалавеку вельмі лёгка.

Часцей за ўсё згараюць менавіта гаспадарчыя пабудовы. Жылыя дамы пабудаваны звычайна з высокім фундаментам. Затрымаць агонь, які сцелецца па зямлі, тэрэтычна ў стане нават бетонная дарожка. А вось пуні — гэта, як правіла, склад сена або высахлах дроў. Трэскі ж гараць, як порах.

Сярод леташняга лісця могуць трапіцца і пластыкавыя ўпакоўкі. Палімеры небяспечныя тым, што пры гарэнні выдзяляюць цэлы «букет» таксічных рэчываў. Таму атручэнне чадным газам падчас «вогненнай прыборкі» атрымаць цяжка, а вось нанюхацца гарэлага пластыку — вельмі проста. Таму лепш усё-такі спальваць толькі натуральную арганіку — галінкі, лісце дрэў, старую траву.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Здарэнні

Падпаліў дом з людзьмі

У сем гадзін раніцы ратавальнікам паступіла паведамленне аб загаранні жылога дома на вуліцы Калгаснай у вёсцы Гарадзішча Слуцкага раёна.

— Калі да месца выкліку прыбылі падраздзяленні МНС, адкрытым полымем гарэла веранда жылой аднапавярховай хаты, — расказала афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ. — Звяном газдымаахоўнай службы ў пакоі былі выяўленыя муж і жонка, іх дачка і яшчэ адна жанчына. Ратавальнікі вывелі іх на свежае паветра. Ніхто не пацярпеў, медыцынская дапамога не спатрэбілася. У выніку агнём пашкоджаны прыбудаваная драўляная веранда і дах на плошчы 16 квадратных метраў.

Прычынай пажару ў МУС назвалі падпал, які з мэтай забойства здзейсніў жыхар Слуцка. Ранкам ён пасля сваркі, якой папярэднічала сумеснае ўжыванне алкаголю, падпаліў жыллё, дзе знаходзіліся людзі.

Прапалі мінібайк, вопратка, абутак і кава...

У сталічную міліцыю звярнуліся ўладальнікі трох гаражоў, размешчаных па вуліцы Чыгуначнай. З памяшканняў былі скараджаны 54 пары абутку, 54 курткі на агульную суму 4320 рублёў, 10 пачак кавы коштам 200 рублёў і мінібайк «Рокет-50» коштам 800 рублёў.

Аператыўнікі ўстанавілі, што крадзеж здзейсніў беспрацоўны 23-гадовы мінчанін. Гараж маладога чалавека знаходзіўся па суседстве з тымі, дзе была скараджана маёмасць. У агляднай яме былі знойдзены зніклыя рэчы. Хлопцу можа пагражаць пазбаўленне волі тэрмінам да чатырох гадоў. Раней яго прыцягвалі да крымінальнай адказнасці за ўгон транспартнага сродку.

Украў грошы ў бацькоў сваёй дзяўчыны

Супрацоўнікамі аддзела крымінальнага вышуку Савецкага РУУС сталіцы затрыманы раней не судзімы непрацуючы 19-гадовы мінчанін, які здзейсніў крадзеж 6 тысяч долараў з кватэры бацькоў сваёй дзяўчыны.

Ён неаднаразова быў сведкам таго, як тыя даставалі з «тайніка» адкладзеныя на рамонт кватэры грашовыя сродкі. Выбраўшы момант, малады чалавек здзейсніў крадзеж. Грошы за тыдзень былі патрачаны на кішэнныя выдаткі. Бацькі дзяўчыны, даведаўшыся, што іх зберажэнні выкраў знаёмы дачкі, запатрабавалі вярнуць грошы, а пасля адмовы звярнуліся ў міліцыю.

Заведзена крымінальная справа за крадзеж, злачынства, учыненае ў буйным памеры, якое караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух да сямі гадоў з канфіскацыяй маёмасці або без канфіскацыі, паведамліў у Савецкім РУУС г. Мінска.

Сяргей РАСОЛЬКА